

SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2021

1. Formandskabets arbejdsprogram for andet halvår 2021
- *Præsentation*
KOM-dokument foreligger ikke
side 2

2. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en handlingsplan for udviklingen af økologisk produktion
- *Vedtagelse af rådskonklusioner*
KOM (2021) 141
side 4

3. Internationale handelsaftaler og –forhandlinger på landbrugsområdet
- *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
side 10

4. Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EU) 2020/1706 for så vidt angår medtagelse af autonome EU-toldkontingenter for visse fiskevarer
- *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2021, men forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.*
KOM (2021) 308
side 17

5. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i perioden 2021-26 i Specialudvalget om Fiskeri, som er fastlagt i Handels- og Samarbejdsaftalen mellem Unionen og Det Europæiske Atomenergifællesskab på den ene side og Storbritannien og Nordirland på den anden side
- *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2021, men forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.*
KOM (2021) 353
side 20

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

Den 19. juli 2021

1. Formandskabets arbejdsprogram for andet halvår 2021 KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Blandt det slovenske formandskabs hovedprioriteter for landbrug er færdiggørelsen af den juridiske tekst om reformen af den fælles landbrugspolitik, hvor der på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. juni 2021 var opbakning til en politisk aftale. På veterinær-, fødevarer- og planteområdet forventes hovedsageligt fokus på fødevarer mærkning, forebyggelse af plante- og dyresygdomme og evaluering af dyrevelfærdsløvgivning. På fiskeri forudses fastlæggelse af fiskerimuligheder for 2022 samt arbejdes videre med revisionen af fiskerikontrolforordningen. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2021 med henblik på en præsentation.

Baggrund

Slovenien overtog den 1. juli 2021 formandskabet for Rådet. Slovenien indgår i trio-formandskab med Tyskland (andet halvår 2020) og Portugal (første halvår 2021).

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2021 med henblik på præsentation.

Formål og indhold

Landbrug

Som hovedprioritet forventes det slovenske formandskab at have fokus på færdiggørelsen af den juridiske tekst om reformen af den fælles landbrugspolitik. Derudover vil formandskabet forsøge at få vedtaget rådskonklusioner om Kommissionens økologiske handlingsplan. Dette efterfølges formentlig af en drøftelse af håndteringen af de nationale strategiske planer under landbrugspolitikken samt landbrugsstatistik i efteråret 2021. Kommissionens langsigtede vision for landdistrikterne bliver sandsynligvis emnet for det uformelle rådsmøde (landbrug) i Slovenien i september 2021.

Desuden forventes formandskabet at sætte fokus på medlemsstaternes implementering af direktiv 2019/633 om urimelig handelspraksis i landbrugssektoren. Derudover lægges der op til en drøftelse og eventuelt vedtagelse af rådskonklusioner om Kommissionens meddelelse om en beredskabsplan for fødevarerforsyning og fødevarer sikkerhed. Som vanligt forventes formandskabet også at afholde rådsmødedrøftelser om markedssituationen for landbrugsvarer samt om landbrugsrelaterede aspekter af international handel. Endelig vil formandskabet have et væsentligt fokus på skov, afskovning og EU's nye skovstrategi.

Fødevarer, planter og dyresundhed

På fødevarerområdet vil det slovenske formandskab prioritere arbejdet med fødevarer mærkning med særligt fokus på honning. På planteområdet vil formandskabet videreføre drøftelserne om forebyggelse af plantesygdomme samt koordinere en fælles holdning til phytosanitære krav til planter og planteprodukter i forhandlingerne af handelsaftaler med tredjelande. På dyresundhedsområdet vil formandskabet fokusere på biosikkerhed med henblik på at forebygge dyresygdomme. Desuden lægges der op til drøftelser af evalueringen af dyrevelfærdsløvgivning samt digitalisering af veterinærområdet.

Fiskeri

Det forventes, at det slovenske formandskab vil fremlægge forslag om fiskerimuligheder for Østersøen for 2022 med henblik på vedtagelse på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i oktober 2021. Forslaget om fiskerimuligheder Nordsøen, Skagerrak og Kattegat mv. i 2022 forventes fremlagt med henblik på vedtagelse på rådsmødet (landbrug og fiskeri) i december 2021. Hertil kommer, at de årlige konsultationer mellem EU/UK/Norge og kyststatsforhandlingerne også skal forberedes i Rådet. Formandskabet forventes endvidere at fokusere på arbejdet med revision af fiskerikontrolforordningen.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2021 med henblik på præsentation.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om formandskabsprogrammet.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Præsentationen af formandskabets program forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller finansielle konsekvenser. Regeringen vil tage konkret stilling til de enkelte forslags konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i Det Rådgivende Fødevareudvalgs EU-underudvalg, § 2-udvalget (landbrug), § 5-udvalget (fiskeri) og Den Nationale Komité for Landbrugsdyr. Der er kommet følgende høringssvar:

Danmarks Fiskeriforening PO og Danmarks Pelagiske Producentorganisation bemærker, at arbejdet med at få fastsat TAC'er og kvoter for 2022, med virkning fra den 1. januar 2022 må forventes at blive en hel fundamental arbejdsopgave for formandskabet. Det er endvidere positivt, at formandskabet ventes at give arbejdet med kontrolforslaget og de kommende trilogforhandlinger prioritet.

Dyreværns-Organisationernes Samarbejds-Organisation (DOSO) mener, at dyrevelfærd skal integreres som et selvstændigt element i bæredygtighedsbegrebet for EU's fødevareproduktion. DOSO bifalder Kommissionens løfte om at udarbejde lovforslag, der forbyder dyr bag tremmer og fikserede dyr i EU's landbrug, og DOSO opfordrer formandskabet til at fremskynde processen. Endelig opfordrer DOSO formandskabet til at fremskynde lovgivning om maksimum 8 timers transport af levende dyr.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at Rådet vil tage præsentationen af formandskabsprogrammet til efterretning.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil tage formandskabets prioriteter til efterretning.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. **Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en handlingsplan for udviklingen af økologisk produktion KOM (2021) 141**

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 12. maj 2021. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremlagt en ny handlingsplan for økologi for 2021-27. Den erstatter en tidligere handlingsplan, som udløb i 2020. Handlingsplanen er ikke i sig selv lovmæssigt forpligtende. Medlemsstaterne har ikke været involveret i arbejdet med at udarbejde handlingsplanen, men vil blive inddraget i en kommende implementeringsplan. Kommissionens handlingsplan for udviklingen af økologisk produktion skal bidrage til at realisere jord-til-bord strategien og biodiversitetsstrategiens mål om, at mindst 25 pct. af EU's landbrugsjord skal være økologisk i 2030. Handlingsplanen angiver konkrete og centrale virkemidler for at kunne nå dette mål. Handlingsplanen indeholder desuden arbejdsmetoder til monitorering og opfølgning i forhold til målopfyldelsen. Handlingsplanen har i sig selv ikke betydning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2021 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2021) 141 af 25. marts 2021 fremlagt meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en handlingsplan for udviklingen af økologisk produktion. Meddelelsen er modtaget i en dansk sprogudgave fra Rådssekretariatet den 25. marts 2021.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2021 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

Formål og indhold

Formålet med Kommissionens handlingsplan for økologi er at bidrage til at realisere Kommissionens jord-til-bord strategi og biodiversitetsstrategiens mål om, at mindst 25 pct. af EU's landbrugsjord skal være økologisk i 2030. Handlingsplanen angiver konkrete og centrale virkemidler for at kunne nå dette mål. Handlingsplanen indeholder desuden arbejdsmetoder til monitorering og opfølgning i forhold til målopfyldelsen. Handlingsplanen supplerer den nye økologiforordning 2018/848, der skal anvendes fra 1. januar 2022, og som skal modernisere sektoren og harmonisere økologireglerne i EU. Handlingsplanen afløser Kommissionens tidligere økologihandlingsplan, der udløb i 2020.

I handlingsplanen opstilles 23 tiltag, der er bygget op om tre akser — øget økologisk forbrug, øget økologisk produktion og fortsat forbedring af sektorens bæredygtighed — for at sikre en afbalanceret vækst i sektoren.

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at udarbejde nationale økologihandlingsplaner for at øge andelen af landbrugsjord, der drives økologisk. Der er store forskelle mellem medlemsstaterne med hensyn til andelen af landbrugsjord, der i øjeblikket drives økologisk, idet den laveste andel er 0,5 pct. og den højeste over 25 pct. De nationale økologihandlingsplaner skal supplere de nationale strategiske planer under den fælles landbrugspolitik ved at indeholde foranstaltninger, der rækker videre end landbruget og de muligheder, der er under den fælles landbrugspolitik.

Øget forbrug

Økologihandlingsplanen indeholder en række konkrete tiltag, der har til formål at sætte skub i efterspørgslen, opretholde forbrugernes tillid og bringe de økologiske fødevarer tættere på forbrugerne. Dette omfatter: at informere og formidle oplysninger om økologisk produktion, stimulere forbruget af økologiske produkter, tilskynde til større anvendelse af økologiske produkter i offentlige kantiner gennem offentlige udbud og øge uddelingen af økologiske produkter inden for rammerne af EU's skoleordning. Initiativerne tager f.eks. også sigte på at forebygge svig, øge forbrugernes tillid og forbedre sporbarheden af økologiske produkter. Den private sektor kan ligeledes spille en vigtig rolle ved f.eks. at give de ansatte "økochecks", som de kan bruge til at købe økologiske fødevarer.

Øget produktion

Den fælles landbrugspolitik vil fortsat være et vigtigt redskab til støtte for omstillingen til økologisk produktion. For øjeblikket er ca. 1,8 pct. (7,5 mia. euro) af den fælles landbrugspolitik afsat til støtte af økologisk landbrug. Udover den fælles landbrugspolitik peger handlingsplanen på vigtige tiltag som: afholdelse af informationsarrangementer og netværkssamarbejde med henblik på udveksling af god praksis, certificering af grupper af landbrugere frem for af enkeltpersoner, forskning og innovation, brug af blockchain og andre teknologier til at forbedre sporbarheden og øge gennemsigtigheden på markedet, styrkelse af lokal og håndværksmæssig forarbejdning, støtte til organisering af fødevarekæden og forbedring af dyrenes ernæring. For at udbrede kendskabet til økologisk produktion vil Kommissionen hvert år afholde en EU-dag om økologi og uddele priser til aktører i den økologiske fødevarekæde, der gives som anerkendelse for ekspertise på alle trin i den økologiske fødevarekæde. Kommissionen vil også tilskynde til udvikling af økoturismenetværk gennem såkaldte "økodistrikter". "Økodistrikter" er områder, hvor landbrugere, borgere, aktører i turistbranchen, sammenslutninger og offentlige myndigheder arbejder sammen om en bæredygtig forvaltning af lokale ressourcer baseret på økologiske principper og praksisser.

Det bemærkes også i handlingsplanen, at økologisk akvakulturproduktion fortsat er en relativt ny sektor, men at den rummer et betydeligt vækstpotentiale. De kommende nye EU-retningslinjer for en bæredygtig udvikling af akvakultursektoren i EU vil tilskynde medlemsstaterne og interessenterne til at støtte mere økologisk produktion i denne sektor.

Øget bæredygtighed

Endelig sigter handlingsplanen også på at forbedre det økologiske landbrugs evne til at levere resultater med hensyn til bæredygtighed. For at opnå dette, skal tiltagene fokusere på øget dyrevelfærd, sikring af tilgængeligheden af økologiske frø, reduktion af sektorens CO₂-fodaftryk og minimering af brugen af plast, vand og energi.

Kommissionen har også til hensigt at øge andelen af forskning og innovation og afsætte mindst pct. af budgettet for forsknings- og innovationsaktioner inden for landbrug, skovbrug og landdistrikter til emner, der er specifikke eller relevante for den økologiske sektor.

Kommissionen vil nøje overvåge fremskridtene ved hjælp af en årlig opfølgning sammen med repræsentanter for Europa-Parlamentet, medlemsstaterne og interessenterne gennem halvårlige statusrapporter og en midtvejsevaluering.

Formandskabet har fremlagt et udkast til rådskonklusioner, der samlet set støtter Kommissionens handlingsplan og anerkender dens fremgangsmåde og initiativer for at nå målsætningen om 25 pct. økologisk dyrket landbrugsjord i 2030.

Det anerkendes, at det bliver udfordrende for den økologiske sektor at nå målet. Man fremhæver økologiens rolle i at skabe et bæredygtigt landbrug og styrke biodiversiteten. Det fremhæves, at både den private sektor og myndighederne skal spille en stor rolle ved at bruge grønne udbud til samlet at øge efterspørgslen på økologi. Forbrugernes tillid til produkterne og forbedret sporbarhed skal sikre de økologiske produkters integritet og forebyggelse af svindel, skal styrkes.

Reformen af EU's landbrugspolitik anses for central for at skabe motivation for mere økologisk produktion, og man anerkender, at økologi vil spille en rolle i de nationale støttemuligheder under den fælles landbrugspolitik. Der opfordres desuden til, at medlemsstaterne udarbejder nationale økologiske handlingsplaner for at drive udviklingen hen mod 2030. Det fremhæves dog, at der skal tages hensyn til medlemsstaternes forskellige udgangspunkter og forhold, når der fastlægges målsætninger i de nationale økologihandlingsplaner. Man fremhæver og byder korte forsyningskæder og lokal produktion velkommen, ligesom man også ønsker mere udvikling af økologisk akvakultur.

Øremærkede forskningsmidler til genetiske ressourcer og plantebeskyttelsesmidler til økologi under Horizon-programmet hilses også velkomment. Vigtigheden af øget adgang til økologisk proteinfoder for at øge den økologiske produktion fremhæves. Desuden understreges behovet for enklere godkendelse af lav-risiko plantebeskyttelsesmidler samt bedre adgang til disse som biologisk bekæmpelse. Kommissionens opstart af ækvivalensforhandlinger med større samhandelspartnere for at understøtte eksporten noteres. Der udtrykkes enighed med, at et transparent marked og begrænsning af administrative byrder for interessenter og myndigheder er vigtig for at udvikle den økologiske sektor.

Endelig anmodes Kommissionen om løbende at afrapportere til Rådet om udviklingen mod 2030, og man støtter initiativer, der kan udvikle økologien over hele EU, herunder den nye årlige EU økologidag.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om meddelelsen. Det samme gælder Det Økonomiske og Sociale Udvalg (ØSU) og Regionsudvalget.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv statsfinansielle, administrative, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Meddelelsen påvirker ikke i sig selv beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Såfremt sagen måtte afføde konkrete forslag fra Kommissionen vil forslaget økonomiske mv. konsekvenser blive vurderet i forbindelse med regeringens stillingtagen hertil.

Høring

Sagen har været i høring i på høringsportalen og i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg.

Dansk Erhverv støtter Kommissionens ambitiøse mål om, at 25 pct. af EU's landbrugsareal er økologisk inden 2030. Dansk Erhverv støtter tiltag med fokus på eksport af økologiske fødevarer til bl.a. tredje-

lande, men efterlyser samtidigt et større fokus på importens betydning. En lang række økologiske fødevarer dyrkes enten slet ikke eller kun i et meget begrænset omfang i EU, men er nødvendige at bringe på markedet for at sikre forbrugerne et spændende og varieret udbud af økologiske fødevarer. Herudover støtter Dansk Erhverv tiltag om at øge grønne offentlige indkøb, øget fokus på sporbarhed gennem digitale løsninger med det formål at minimere svindel, samt fokus på den private sektors bidrag til øget økologisk forbrug.

Dansk Erhverv opfordrer til, at det bliver gjort muligt for medlemslandene at lave et økologisk spisemærke til den specialiserede detailhandel, f.eks. bagere, slagter- og fiskeforretninger inspireret af Det Økologiske Spisemærke til restauranter og storkøkkener. En sådan ordning vil kunne løfte den private sektors bidrag yderligere, mens forbrugere samtidigt vil blive præsenteret for økologiske fødevarer og måltider langt flere steder end det er tilfældet i dag. Dansk Erhverv bemærker til handlingsplanens tiltag nr. 12 (hvis der er tilstrækkeligt bevis for uretfærdig handelspraksis, som straffer økologiske producenter, skal Kommissionen tage stilling til dette ved at bruge alle de værktøjer, den har til rådighed), at Dansk Erhverv generelt er skeptisk over for særregulering af den frie handel mellem virksomheder på EU's indre marked, og derfor ikke støtter dette tiltag, men henvisning til den generelle og allerede eksisterende lovregulering af området. Dansk Erhverv mener, at der i forhold til alternative proteinkilder bør være fokus på indsatser mod global afskovning og arbejdet med bioøkonomi og -teknologi, så der sikres overensstemmelse hele vejen rundt politisk og gerne flere år frem i tiden. Afslutningsvist er det vigtigt for Dansk Erhverv, at der findes en pragmatisk løsning på det kommende kontrolkrav i detailhandlen for så vidt angår uindpakkede fødevarer.

Landbrug & Fødevarer bakker op om Kommissionens fokus på, at det er markedet, der i sidste ende skal sikre omlægning til økologisk produktion. Det er afgørende for landmændenes sikkerhed, at der er en vedholdende efterspørgsel efter de økologiske produkter, og derfor er det også afgørende, at der igangsættes indsatser, der kan påvirke efterspørgslen efter økologiske produkter.

Landbrug & Fødevarer bakker grundlæggende op om Kommissionen forslag om nationale strategier og aktionsplaner for, hvordan det enkelte medlemsland kan bidrage til EU-målsætningen om 25 pct. økologisk areal i det samlede EU i 2030. Lande med store permanente græsarealer kan hurtigere og med begrænset risiko omlægge større arealer til økologi. I Danmark har man forholdsvis få af de arealer, men til gengæld meget god landbrugsjord, der oplagt bruges til produktion af foder- og konsumafgrøder. Det forhold bør inkluderes, når medlemslandenes bidrag opgøres.

Landbrug & Fødevarer påpeger, at det bør overvejes, om Kommissionen skal tilføje specifikke indsatser i forhold til omlægning af økologisk ægproduktion. European Egg Packers and Traders Association (EEPTA) har i et brev til Kommissionen den 13. april 2021 skrevet at de forventer, at størstedelen af EU's burægsproduktion skal omlægges til alternative systemer inden for det næste årti, og her bør Kommissionen være særligt opmærksomme på forhindringer i forhold til omlægning til økologi. Kommissionen forventes inden for de næste måneder at tage stilling til, om der kræves minimum 48 timers tilbagehold af produkter fra økologiske dyr, der er behandlet med f.eks. parasitmidler hvor den generelle tilbageholdelsestid er fastsat til nul dage. Hvis dette gøres gældende bør der akut på EU-niveau igangsættes indsatser der kan finde løsninger til at alternative parasitbehandlinger, hvis den økologiske ægproduktion skal opretholdes og vokse i EU.

I forlængelse af dette, vil Landbrug & Fødevarer opfordre til, at der via Kommissionens handlingsplan også planlægges indsatser der løbende vurderer unødvendige/ekstra praktiske eller administrative byrder som følge af den kommende økologiforordning

De Samvirkende Købmænd anfører, at de kommende kontrolkrav til detailledet for så vidt angår uindpakkede fødevarer, jf. den kommende økologiforordning, ikke harmonerer med ønsket om at fremme det økologiske forbrug. De Samvirkende Købmænd mener, at problemet med de kommende kontrolkrav i detailledet er, at det gør det mere besværligt at håndtere de økologiske varer. En konsekvens af det kan være, at man vælger ikke at sælge varerne (nedgang for økologien). En anden konsekvens kan være, at man vælger indpakning, oftest plastik, i modstrid med den økologiske tankegang.

Økologisk Landsforening mener overordnet, at handlingsplanen indeholder mange gode anbefalinger. Økologisk Landsforening noterer, at der er mange anbefalinger, der lægger sig tæt op ad det, som man ynder at kalde den danske model med push-and-pull, hvor man både investerer i udvikling af økologi, fremmer muligheden for at lægge om til økologi og stimulerer efterspørgslen.

Økologisk Landsforening stiller spørgsmålstejn ved, hvorfor opfordringen til medlemslandene om at nedsætte momsen på økologisk frugt og grønt ikke er skrevet med ind i selve anbefalingerne, men kun figurerer i den indledende tekst. Ifølge Økologisk Landsforening er det et stort problem for udbredelsen af økologi via markeds kræfterne, at økologi konkurrerer mod produkter, der er for billige sammenholdt med deres negative eksternaliteter. Økologisk Landsforening mener, at markeds- og prismekanismen på sigt bør indrettes, så de mest belastende produkter bliver de dyreste at fremstille. Men her og nu er det oplagt og enkelt at sætte momsen ned på økologi, så momsprovenuet som minimum ikke bliver højere end provenuet på tilsvarende konventionelle produkter. En overslagsberegning med afsæt i en gennemsnitlig merpris på økologi på 40 pct. viser, at der er et merprovenu på 1,1 mia. kr. på omsætning af økologi i Danmark. Opgjort alene på frugt og grønt er den på 0,36 mia. kr.

Økologisk Landsforening havde også gerne set, at Kommissionen ikke blot anviser, at der udbydes et eco-scheme til økologi. Det er vigtigt, at den grønne omstilling bliver cost-effektivt for samfundet. Derfor at udbyde et selvstændigt eco-scheme til økologi bør hele EU's landbrugsstøttesystem forberedes til gradvis at afvikle den passive arealstøtte og erstatte den med betaling til fælles goder som klima, natur, dyrevelfærd, vandmiljø, rent drikkevand, adgang til landbrugslandskabet.

For så vidt angår troværdighed, vil Økologisk Landsforening gerne advare imod, at der skabes tvivl om økologiens troværdighed, og at kravene for at sikre regeloverholdelse holdes proportionale, så økologien ikke kvæles i regler, kontrol og test. Det er Økologisk Landsforenings opfattelse, at systemet i det store og hele i dag garanterer økologien, og at EU og dets medlemslandene derfor skal være forsigtige med at indføre yderligere kontrol og overvågning.

Danske korn- og foderselskaber (DAKOFO) støtter en markedsstyret tilgang til udvikling af en bæredygtig økologisk værdikæde. DAKOFO mener, at økologihandlingsplanen indeholder en række relevante indsatsområder i forhold til at løse nogle af de udfordringer og barrierer, den økologiske produktion står overfor i dag. DAKOFO tvivler på, om det er realistisk at nå de ambitiøse målsætninger i handlingsplanen – såfremt man baserer produktionen på en markedsdrevet udvikling. DAKOFO kan her frygte, at rentabiliteten vil komme under pres i forhold til en ubalance mellem produktionsomkostninger, udbud og afsætning af produkterne, og at det reelt kan blive en konkret udfordring for den markedsdrevne udvikling i både plante- og husdyrsektorerne. DAKOFO er meget enig i, at proteinkilder og vitaminer er to af de vigtigste indsatsområder vedrørende fremadrettede indsats på foderområdet. Endeligt mener DAKOFO, at det kunne være relevant at identificere lovgivningsmæssige hindringer for udviklingen af den økologiske produktion med henblik på at sikre landbruget og fødevarerindustrien de bedste vilkår for at udvikle produktionen i takt med markedets efterspørgsel.

Dansk Planteværn er af den holdning, at økologi skal være markedsdrevet og mener, at momsens bør være den samme på alle fødevarer – økologiske som konventionelle. Af den grund mener Dansk Planteværn, at der ikke bør fastsættes et mål for det økologiske areal i EU, men snarere fokuseres på, at jorden skal dyrkes bæredygtigt, så forbrugere kan efterspørge sunde, sikre fødevarer. Dansk Planteværn bakker overordnet op om alternative produktionsformer; men erindrer om, at biologiske og syntetiske pesticider er komplementære værktøjer. Flere af medlemmerne af Dansk Planteværn er langt i udviklingen af biologisk plantebeskyttelse, men processen er lang og muligheden for at få godkendelser behandlet på EU-niveau har vist sig mere udfordrende end forventet. Dansk Planteværn mener, at et konventionelt landbrug, hvor man bruger pesticider så lidt som muligt, men så meget som nødvendigt, i mange tilfælde kan bidrage til en mere bæredygtig og produktiv fødevarerproduktion.

Dansk Akvakultur støtter økologihandlingsplanen og ønsker vækst af økologien inden for både dambrug, havbrug og muslingeopdræt. For at realisere Dansk Akvakulturs egen strategi, hvor økologi også er i fokus, er det afgørende med bedre rammevilkår, herunder en revision af dambrugsbekendtgørelsen, hvor både indretnings- og BAT-krav blokerer for omlægning til økologisk drift af større traditionelle dambrug. Udvikling af den økologiske skaldyrs- og havbrugsproduktion kan ske inden for rammerne af de eksisterende bekendtgørelser, men økologiske dambrug er en forudsætning for opdræt af økologisk yngel og sættefisk til andre økologiske anlæg.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens handlingsplan velkommen, da den vurderes at ville understøtte jord-til-bord strategien samt biodiversitetsstrategien. Kommissionens målsætninger for økologi hænger godt sammen med regeringens dagsorden om at fordoble det økologiske areal, eksport og forbrug frem til 2030. Da udkastet til rådskonklusioner i al væsentlighed reflekterer de samme indsatser som handlingsplanen, er regeringen overordnet positiv over for rådskonklusionerne. Regeringen arbejder for, at der skal tages hensyn til medlemsstaternes forskellige udgangspunkter og forhold, når der fastlægges målsætninger i de nationale økologihandlingsplaner.

Regeringen støtter et højt ambitionsniveau i EU's økologiregler, idet økologien både skal udvikles og udbredes. Regeringen lægger særlig vægt på udbredelse af økologi, da det tjener til at udbygge det økologiske dyrkede areal, løfte dyrevelfærden, forbedre biodiversiteten, miljøet, grundvandet og øge afsætningen af højværdiprodukter.

Regeringen arbejder for, at EU's økologiregler er med til at understøtte og fremme den økologiske produktion samt at sikre fokus på forskning og innovation, som kan bidrage til, at den økologiske produktion vedvarende kan udvikles og udbredes. Regeringen lægger vægt på, at økologisk produktion kan bidrage til fælles samfundsgoder og til at finde gode bæredygtige løsninger i spørgsmål som proteinforsyning til økologiske dyr og til emballeringskrav i detailhandlen.

Regeringen lægger vægt på, at EU's økologiregler kan bidrage med at levere løsninger i forhold til klimadagsordenen. Også i dette spørgsmål bør forskning og innovation understøttes, at der findes gode bæredygtige løsninger.

Regeringen finder, at reguleringen af kontrolkravene bør fastholdes i økologiforordningen, dels for bedst at sikre en procesbaseret kontrol, dels fordi det er frivilligt at dyrke økologisk, og der ikke er tale om en

regulering angående sundhed og fødevarer sikkerhed. Regeringen er åben over for anvendelsen af ny teknologi i kontrolarbejdet, hvis det sker uden væsentlig byrde for erhvervet eller myndigheder. Det er endvidere vigtigt, at særligt udviklingslandene kan eksportere til det europæiske marked, men også at eksportmulighederne fra EU styrkes.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 20. april 2021.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 20. maj 2021 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 12. maj 2021.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

3. Internationale handelsaftaler og –forhandlinger på landbrugsområdet KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 14. april 2021. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen orienterer om status for EU's regionale og bilaterale handelsaftaler og -forhandlinger samt multilaterale forhandlinger på landbrugsområdet. Sagen er på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2021 med henblik på information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen orienterer på rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2021 om status for EU's regionale og bilaterale handelsaftaler og -forhandlinger samt multilaterale forhandlinger på landbrugsområdet.

Sagen er på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2021 med henblik på information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

EU's og Storbritanniens chefforhandlere blev den 24. december 2020 enige om en samlet aftale om det fremtidige forhold mellem EU og Storbritannien. Handels- og Samarbejdsaftalen mellem EU og Storbritannien blev underskrevet den 30. december 2020 og trådte formelt i kraft den 1. maj 2021.

Aftalekomplekset består først og fremmest af en bred aftale om økonomisk samarbejde, herunder blandt andet varehandel, fair konkurrencevilkår og bæredygtighed. Aftalens kapitel om varehandel indeholder fuld told- og kvotefrihed inden for alle sektorer, hvilket EU ikke har i frihandelsaftaler med andre tredjelande. Herudover indeholder aftalen en række regler, der alle har til formål at skabe en så gnidningsfri varehandel som mulig – det vil sige regler om tekniske handelsbarrierer, sanitære og fytosanitære foranstaltninger (dyre- og plantesundhed, SPS-standarder), et bredt og frivilligt reguleringsmæssigt samarbejde samt et tæt toldsamarbejde. Aftalen lægger desuden op til gensidig anerkendelse af certificering i forhold til blandt andet økologiske produkter og vin.

Et centralt spørgsmål har igennem hele forhandlingsprocessen været, hvordan man sikrer fair konkurrence mellem europæiske og britiske virksomheder. Man er i den forbindelse blevet enige om forpligtelser om fair konkurrence inden for blandt andet statsstøtte, konkurrence-området, arbejdstagerrettigheder og social beskyttelse, miljø og sundhed, klima og skat. I forhold til miljø og klima (inklusiv energimål) indeholder aftalen såkaldte 'non-regression klausuler', som betyder, at parterne forpligter sig til rammer, der modvirker en sænkning af nuværende standarder.

På EU-siden er EU/UK-aftalen kommet godt fra start grundet myndighedernes og virksomhedernes forberedelser. Det ændrer dog ikke på, at også danske virksomheder oplever de uundgåelige negative konsekvenser af Brexit med Storbritanniens udtrædelse af det indre marked og toldunionen, herunder nye oprindelsesregler for varer. Hertil kommer de reducerede kvoter for danske fiskere. I Storbritannien er der fortsat store udfordringer efter udtrædelsen af EU's indre marked og toldunion, der indtil videre har medført betydelige fald i import og eksport i forhold til EU. Fra britisk side har man endnu engang måtte udskyde iværksættelse af importkontrollsystemer på de fleste områder til udgangen af 2021 for at give myndigheder og virksomheder mere tid til forberedelserne på de nye rammevilkår. Ligeledes modtog Kommissionen torsdag den 17. juni 2021 en anmodning fra Storbritannien om at forlænge forhandlingspausen under protokollen om Nordirland med 3 måneder frem til 30. september 2021. Det betyder blandt andet en forlængelse af overgangsperioden for leverancer af kølet kød til Nordirland. Kommissionen har valgt at imødekomme anmodningen, så længe visse betingelser er opfyldt, som blandt andet betyder, at produkterne fortsat skal igennem grænsekontrol, de skal sælges direkte til forbrugeren i Nordirland og produkterne skal mærkes med, at det kun må sælges i Nordirland.

EU og Mercosur-landene (Argentina, Brasilien, Paraguay, Uruguay) indgik den 28. juni 2019 en politisk aftale om handelsdelen af en bredere associeringsaftale. I øjeblikket pågår den juridiske gennemgang og oversættelse til alle EU's sprog, hvorefter aftalen kan forelægges for Rådet og Europa-Parlamentet til godkendelse. Det er endnu uvist, hvornår dette vil finde sted. Endvidere arbejder Kommissionen på en supplerende politisk erklæring med Mercosur om klima- og miljøforpligtelser.

EU og Mexico påbegyndte i juni 2016 forhandlingerne om en modernisering af den eksisterende frihandelsaftale fra 2000. Parterne blev enige om de sidste detaljer i begyndelsen af 2020. Med moderniseringen af aftalen har man sikret yderligere liberalisering af handelen med varer og tjenesteydelser, reduktion af ikke-toldmæssige handelshindringer m.m. samt investeringsbeskyttelse som kendt fra handelsaftalen med Canada (CETA). Derudover ventes aftalen at indeholde et ambitiøst bæredygtighedskapitel med stærke og juridisk bindende forpligtelser ift. miljø- og klimabeskyttelse samt arbejdstagerrettigheder. Aftalen ventes at blive den første EU handelsaftale med specifikke bestemmelser om korrupsion og hvidvaskning. Aftalen forventes tidligst at blive behandlet i Rådet i efteråret 2021.

EU og Chile indledte i november 2017 forhandlinger om modernisering af handelsdelen af den eksisterende associeringsaftale mellem parterne. Forhandlingerne er gået langsomt pga. uenigheder om især geografiske betegnelser (GI'er) og investeringsbeskyttelse. Chile har på det seneste udvist fornyet engagement, da man ønsker en aftale forud for præsidentvalget i november 2021. EU er indstillet på at accelerere forhandlingerne, og der er udvekslet toldtilbud primo juni 2021.

Forhandlingerne med henholdsvis Australien og New Zealand blev igangsat i sommeren 2018, og der er nu afviklet 11 forhandlingsrunder med Australien og 11 forhandlingsrunder med New Zealand. I begge forhandlingsforløb er der udvekslet toldtilbud og Kommissionen sigter på at nå til slutspillet i forhandlingerne med begge lande i 2022.

Forhandlinger om en regional frihandelsaftale mellem EU og ASEAN¹-landene blev igangsat i 2007, men manglen på fremskridt gjorde, at man i 2009 besluttede i første omgang at søge handelsliberalisering gennem bilaterale frihandelsaftaler med de enkelte ASEAN-lande. Ambitionen er, at disse aftaler på sigt kan udgøre byggesten til en egentlig EU-ASEAN frihandelsaftale.

Forhandlingerne med Indien om en frihandelsaftale blev besluttet genoptaget ved EU-Indien topmødet den 8. maj. Forhandlingerne har ligget stille siden 2013. En frihandelsaftale med Indien vil være af stor strategisk, politisk og økonomisk betydning. Det blev videre besluttet på topmødet at indlede forhandlinger om en investeringsaftale samt om en aftale om geografiske betegnelse (GI'er).

I det bilaterale forhandlingsspor indledte EU og Filippinerne i 2015 forhandlinger om en frihandelsaftale. Filippinerne er blandt de største aftagere af landbrugsprodukter fra EU, så en frihandelsaftale vil potentielt være til fordel for EU's landbrugssektor, men forhandlingerne har ligget stille siden 2017. EU indledte i 2016 desuden forhandlinger med Indonesien om en frihandelsaftale, som potentielt også vil indebære fordele for landbrugssektoren i EU. Der er afholdt 10 forhandlingsrunder. Fra dansk side arbejdes sammen med ligesindede EU-lande for, at forhandlingerne bidrager til bæredygtig produktion af råvarer, især palmeolie. Tidligere indledte frihandelsforhandlinger med Malaysia blev sat i bero i 2012 efter malaysisk ønske. Efter valget i Thailand i 2019 undersøges mulighederne for genoptagelse af frihandelsforhandlinger med Thailand, der blev indledt i 2013, men sat i bero efter militærkuppet i 2014.

EU og USA indgik den 15. juni 2021 en politisk aftale om gensidig suspension af kompensationstold i WTO-sagerne mod henholdsvis Airbus og Boeing for en periode på 5 år med henblik på at finde en permanent løsning. WTO gav i oktober 2019 USA ret til at indføre told på op til 7,5 mia. USD på europæiske varer som kompensation for WTO-stridig statsstøtte til Airbus. WTO bemyndigede i oktober 2020 EU til at pålægge amerikanske varer kompensationstold for op til 4 mia. USD i Danmark i den parallelle sag om amerikansk støtte til Boeing. Primært den danske fødevarereksport har været eksponeret for de amerikanske toldsatser.

Færdigforhandlede frihandelsaftaler

Frihandelsaftalen mellem EU og Vietnam trådte i kraft den 1. august 2020. Frihandelsaftalen fjerner blandt andet tolden på stort set alle varer, herunder landbrugsvarer. Samtidig åbnes det vietnamesiske marked for europæiske serviceudbydere på en række områder. Aftalen skal generelt sikre ens spilleregler for europæiske og vietnamesiske virksomheder. Endelig indeholder aftalen bestemmelser, der skal sikre forsvarlige sociale og miljømæssige standarder.

EU og Singapore afsluttede i december 2017 de politiske forhandlinger om en frihandels- og investeringsaftale. Frihandelsaftalen trådte i kraft den 21. november 2019, mens investeringsbeskyttelsesaftalen først kan træde i kraft efter ratifikation af samtlige medlemsstater, hvilket erfaringsmæssigt kan tage flere år.

Frihandelsaftalen mellem EU og Japan trådte i kraft den 1. februar 2019. Aftalen sikrer attraktiv markedsadgang for bl.a. svinekød og mejeriprodukter. Ud over toldafviklingen har der fra EU's side været fokus på ophævelse af tekniske handelshindringer, og der er eksempelvis opnået gode resultater vedrørende godkendelsesprocedurer for fødevarer-tilsætningsstoffer.

¹ Brunei, Cambodja, Indonesien, Laos, Malaysia, Myanmar/Burma, Filippinerne, Singapore, Thailand og Vietnam.

Frihandelsaftalen mellem EU og Canada (CETA) trådte i foreløbig anvendelse den 21. september 2017. Endelig ikrafttræden af aftalen kræver national ratifikation i hver enkelt EU-medlemsstat. Folketinget tilsluttede sig dansk ratifikation den 1. juni 2017.

Den første frihandelsaftale i den nye generation af EU's frihandelsaftaler blev indgået med Sydkorea. Aftalen trådte endeligt i kraft i december 2015 efter at have været i foreløbig ikrafttræden siden juli 2011. Aftalen medførte afvikling af næsten alle toldsatser og har ført til en meget væsentlig stigning i samhandelen med varer og tjenesteydelser samt investeringer.

WTO-forhandlingerne

Uenigheder blandt WTO's medlemmer kombineret med den anspændte relation mellem USA og Kina lægger fortsat pres på det multilaterale handelssystem. Krisen i WTO handler blandt andet om manglende fremdrift i forhandlingssporet samt behov for opdatering af WTO's regelsæt. Dertil kommer spørgsmålet om udviklingslandenes handelsvilkår i WTO. Det mest akutte problem er dog krisen i tvistbilæggesystemet, hvor appelorganet ophørte med at fungere den 10. december 2019 som følge af USA's blokering for udnævnelse af nye medlemmer. EU lægger afgørende vægt på en multilateral model for tvistbilægelse med appelmulighed, men har givet situationens alvor valgt at deltage i en alternativ midlertidig voldgiftsmekanisme sammen med en række andre WTO-medlemmer, så længe appelorganet ikke er funktionsdygtigt. EU har i år rakt ud til den nye amerikanske administration med henblik på at revitalisere reformprocessen i WTO. Den erklærede amerikanske interesse for reformer i WTO og villighed til at samarbejde derom med EU har endnu ikke manifesteret sig i konkrete fælles initiativer.

WTO's ministerkonference (MC12), som skulle have været afholdt i Kasakhstan i juni 2020, blev aflyst som følge af COVID-19 og vil nu i stedet finde sted i Geneve i december 2021. Der er begrænsede forventninger til, at ministerkonferencen kan levere konkrete resultater i form af nye aftaler, heller ikke på landbrugsområdet. Størst opmærksomhed knytter sig til, om der kan indgås en multilateral aftale om fiskerisubsidier, som knytter sig til verdensmål 14 (SDG) om beskyttelse af havene. Derudover er Danmark med i en gruppe af lande, der arbejder for en mere markant rolle for handel og klima/miljø i WTO og for afholdelsen af grønne sideevents i marginen af ministerkonferencen.

COVID-19 pandemiens handelspolitiske konsekvenser

Som følge af COVID-19 pandemien ses protektionistiske tendenser i mange lande og regulering af handlen, herunder med fødevarer. Afhængigt af, om landene er nettoeksportører eller -importører af landbrugsvarer er der eksempler på henholdsvis eksportbegrænsninger eller regulering af importen. Endvidere har en række lande gennem nationale hjælpepakker og lignende tiltag ydet støtte til blandt andet landbrugs- og fødevarerområdet, hvilket har konsekvenser for den internationale handel.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres i forbindelse med drøftelsen, men skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3 og jf. artikel 218 godkende frihandelsaftaler.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Drøftelsen vil ikke i sig selv berøre beskyttelsesniveauet. Det vurderes, at åbningen af nye markeder og indgåelsen af nye handelsaftaler generelt vil have positive erhvervsøkonomiske og samfundsøkonomiske effekter.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer støtter generelt EU's offensive handelspolitik, hvor der er fokus på indgåelse af frihandelsaftaler med strategisk vigtige markeder. Fokus på eksport er – ifølge Landbrug & Fødevarer – afgørende for at sikre vækst og beskæftigelse i Danmark og i Europa.

Fælles for den danske landbrugs- og fødevarerklunge er et ønske om fokus på, at den indgåede handelsaftale med Storbritannien i praksis kommer til at fungere så gnidningsfrit som muligt, det vil sige, at de administrative procedurer og krav ved samhandlen strømlines, og at implementering af aftalen sikres; at den aktive EU-handelspolitik fortsættes med det formål at skabe nye markedsmuligheder ved at forhandle nye ambitiøse handelsaftaler som supplement til den indgåede aftale med Storbritannien; at vækstmarkeder som blandt andet Kina og Indien rummer et stort potentiale og derfor bør prioriteres i forhold til nye handelsaftaler; at sikre en fuld og transparent implementering af allerede indgåede handelsaftaler, og at aftalerne ikke misbruges; at aftalerne for så vidt angår markedsadgang til EU indeholder klare krav i forhold til centrale områder, som påfører produktionen i EU særlige omkostninger, såsom blandt andet fødevarerikkerhed og dyrevelfærd; at WTO fortsat prioriteres og om muligt moderniseres til i endnu højere grad at kunne opretholde gensidige regler for samhandel, idet EU aktivt bør søge løsninger multilateralt for at sikre et fremtidsdueligt WTO.

Generelt bør enhver frihandelsaftale indgået af EU med tredjelande være omfattet af en "single pocket"-tilgang i WTO-regi, der sikrer, at EU's handelsindrømmelser i form af nye eller større importtarifkvoter indgår med fuld og akkumuleret effekt i fremtidige WTO-forhandlinger om yderligere liberalisering af den globale handel.

Aktuelt arbejdes der fra EU's side på – som en del af EU's Green Deal - at indføre en grøn grænseudligningstold på importvarer ind i EU. Denne skal tage højde for forskellene i CO₂-regulering henholdsvis i EU og i tredjelande og sikre mod CO₂-lækage. Landbrug & Fødevarer er principielt ikke i mod løsninger, der kan imødegå lækageproblematikken, som naturligt affødes af Green Deal's fordyrelse af produktionen i EU. Dog forholder Landbrug & Fødevarer sig skeptisk over for forslaget, da dette vil skulle implementeres, uden at der sker brud på de internationale handelsregler med risiko for afledte handelskrige. Desuden må forslaget ikke fordyre import af råvarer ind i EU, da dette vil skade konkurrencedygtigheden på EU's eget marked ift. importerede færdigvarer. Derudover må forslaget ikke koste markedsadgang og konkurrencedygtighed på eksportmarkederne i forbindelse med den nødvendige genforhandling af eksisterende, bilaterale handelsaftaler.

Landbrug & Fødevarer har forståelse for briternes udsættelse af nye regler for så vidt angår eksportcertifikater og fødevarerkontrol, der skulle have trådt i kraft den 1. april 2021. Udsættelsen sikrer europæiske eksportører og britiske importører mere tid til at afklare praktiske udeståender og forberede fremtidige processer for at undgå flaskehalse i samhandlen.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at den vedtagne CPTPP-aftale mellem Japan, Canada, Australien, Malaysia, Mexico, Peru, Vietnam, Brunei, Chile, Singapore og New Zealand uden om USA – foruden den indgåede USA-Japan-aftale, den vedtagne RCEP-aftale og britiske handelsforhandlinger med tredje-lande – lægger pres på EU for at indgå flere bilaterale handelsaftaler. I denne sammenhæng støtter Landbrug & Fødevarer en opsplnitning af fremtidige handelsaftaler i en handelsrelateret del og en investeringsrelateret del, således at færdigforhandlede handelsaftaler sikres en hurtigere ratifikation og anvendelse.

Landbrug & Fødevarer ser det desuden som vigtigt, at der bliver skabt markedsadgang, fx i form af veterinære certifikater, til lande i Sydamerika, herunder de lande som EU har indgået frihandelsaftaler med (Chile, Peru, Colombia og de centralamerikanske lande). Landbrug & Fødevarer ser gerne, at der ved en eventuel revidering af aftalen med Peru og Colombia arbejdes for nul-told for fersk/kølet svinekød. For eksempel har USA nul-told til Colombia, hvilket sætter EU i en meget svær konkurrencemæssig situation.

Landbrug & Fødevarer støtter principielt set fri og fair handel med Mercosur, som EU har indgået en politisk aftale med. Eksempelvis har mejerisektoren offensive interesser på markedet og er tilfredse med de kvoter til Mercosur-landenes eksportører, der er givet på ost, smør og mælkepulver. Omvendt har primært EU's okse- og fjerkrækød betalt en høj pris for aftalen, idet Mercosur får en eksportkvote for oksekød ind i EU på 99.000 tons slagtekropsækivalens (ca. 76.000 tons produktvægt) og for fjerkræ en kvote på 180.000 tons slagtekropsækivalens (129.000 tons produktvægt), der samtidig bliver toldfri. Denne tilbudte mængde omfattes desuden ikke af kvotedelingen i forbindelse med Brexit, hvorfor den alene tilfalder EU27. Dette vurderes af Landbrug & Fødevarer ikke holdbart for stabiliteten på EU's marked for okse- og fjerkrækød eller for den danske eller EU's samlede okse- og fjerkræsektor.

Det er centralt, at en implementering af aftalen med Mercosur sker i overensstemmelse med tidligere anvendte principper for kvotetildeling baseret på licenser og historisk samhandel, således at enkelte store kødeksporterende virksomheder fra Mercosur ikke kan sætte sig på meget væsentlige dele af markedet for import af kød til EU med negative konsekvenser for især SMV'ers mulighed for at agere på markedet. Det er desuden centralt, at Europa-Kommissionen sikrer en lige og fuldstændig implementering af aftalens bestemmelser, og at der i tilfælde af uoverensstemmelser om aftalens implementering i Mercosur følges op hurtigt blandt andet med brug af den nyoprettede chief trade enforcement officer i Europa-Kommissionen.

Landbrug & Fødevarer lægger vægt på, at den konstruktive dialog med USA genoptages. Det senest afholdte topmøde mellem parterne og aftaler om et fremtidigt handels- og teknologiråd samt om midlertidig løsning på Airbus/Boeing-sagen bør fungere som første skridt på vejen, og med den nye amerikanske administration og handelsrepræsentant på plads bør der være basis for at identificere fælles interesseområder inden for handelspolitikken. Den fortsatte dialog må ske på grundlag af videnskabelige standarder af de forskellige reguleringstilgange i henholdsvis EU og USA. Herunder påpeges fra dansk fjerkræssektors side, at der i forhandlingerne bør tages særligt hensyn til EU's forsigtighedsprincip og følsomme sektorer, hvor EU allerede har givet væsentlige importindrømmelser i WTO eller som er særligt økonomisk konkurrenceudsatte på grund af forskellige lovbestemte produktionsmetoder.

Landbrug & Fødevarer ønsker en permanent løsning på Airbus versus Boeing-sagen, og i den forbindelse vurderes det positivt, at man er nået til enighed om en midlertidig, gensidig tilbagerulning af straftolden. Hvis straftolden ikke fjernes permanent, vil den koste eksport og arbejdspladser i både EU og USA, og

blandt andre mindre fødevarereproducenter vil skulle betale prisen for ulovlig statsstøtte til de store flyselskaber.

Ydermere finder Landbrug & Fødevarer det vigtigt, at arbejdet med frihandelsforhandlinger i Sydøstasien, både i forhold til ASEAN-blokken som helhed og de bilaterale bevægelser mod forhandlinger med Indonesien og Filippinerne, prioriteres, da der her findes et stort yderligere potentiale for blandt andet dansk mejeriekspport.

I forhold til de igangværende Australien-frihandelsforhandlinger har særligt mejerisektoren udelukkende offensive interesser. I forhandlingerne med New Zealand er den europæiske mejerisektor dog bekymret over liberaliseringen af kærnemælkspulver i EU's seneste toldtilbud, hvilket skal ses i sammenhæng med, at der ikke forventes en stor europæisk eksport til New Zealand under aftalen. Oksekødssektoren har defensive interesser i forhandlingerne med både Australien og New Zealand. EU28 importerede i 2018 ca. 15.000 tons oksekød fra Australien og ca. 5000 tons fra New Zealand. Der eksporteres ikke noget nævneværdigt den anden vej. En reduktion eller fjernelse af den nuværende told på 12,8 pct. + et fast beløb pr. 100 kg afhængigt af udskæringen vil presse den europæiske oksekødssektor, der i forvejen er under stort pres fra de langsigtede konsekvenser af Brexit og forhandlingerne om den mulige, endelige godkendelse af Mercosur-aftalen.

DyreværnsOrganisationernes SamarbejdsOrganisation (DOSO) henstiller til, at dyrevelfærd indføjes som et kardinalpunkt i samtlige internationale handelsaftaler således, at EU (de enkelte medlemsstater) har frihed til at fravælge import af animalske produkter, der ikke mindst lever op til EU's egne regler for dyrevelfærd. DOSO mener, at internationale handelsaftaler skal modvirke handel med og i særdeleshed transport af levende dyr til fordel for handel med kroppe og forarbejdede produkter.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt bred enighed i Rådet om vigtigheden af en ambitiøs EU-frihandelsdagsorden, ikke mindst som led i genopretning efter COVID-19. En del medlemsstater har samtidig fokus på de mulige negative konsekvenser for sensitive europæiske sektorer som følge af en øget global samhandel med fødevarer. For så vidt angår WTO er der fuld opbakning fra medlemsstaterne til Kommissionens aktive indsats for at fremme og reformere det multilaterale handelssystem.

Regeringens generelle holdning

Fra regeringens side vil man tage Kommissionens orientering til efterretning, idet omfattende og ambitiøse handelsaftaler generelt er i Danmarks interesse som et vigtigt skridt på vejen til at opnå forbedret adgang til en række store markeder med deraf følgende forøgede eksportmuligheder og vækst i Danmark. Endvidere kommer handelsliberalisering generelt danske forbrugere til gode i form af lavere priser og større udvalg af varer og tjenesteydelser. Fra dansk side bakker man derfor op om en fri og fair handelspolitik baseret på respekt for bæredygtig udvikling, miljø, klima og arbejdstagerrettigheder.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg forud for det uformelle videomøde for EU's landbrugs- og fiskeriministre den 26. april 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 14. april 2021.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

4. **Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EU) 2020/1706 for så vidt angår medtagelse af autonome EU-toldkontingenter for visse fiskevarer** **KOM (2021) 308**

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EU) 2020/1706 for så vidt angår medtagelse af autonome EU-toldkontingenter for visse fiskevarer for perioden 2021-23. Hensigten er at sikre passende forsyningsvilkår for EU's fiskeforarbejdningsindustri. En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2021) 308 af 15. juni 2021 fremsendt forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EU) 2020/1706 for så vidt angår medtagelse af autonome EU-toldkontingenter for visse fiskevarer. Forslaget er oversendt til Rådet den 16. juni 2021 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 31 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2021, men forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Rådets forordning (EU) 2020/1706 om åbning og forvaltning af autonome EU-toldkontingenter for visse fiskevarer for perioden 2021-23 blev vedtaget den 13. november 2020. Forordningens formål er at sikre konkurrenceevnen for EU's forarbejdningsindustri og for at undgå at skade EU's produktion af fiskevarer ved at sikre, at der er tilstrækkelige forsyninger af fiskevarer.

Storbritannien forlod EU den 31. januar 2020 med en overgangsperiode indtil udgangen af 2020. Forordning (EU) 2020/1706 var baseret på den antagelse, at der ved udløbet af overgangsperioden ville være indgået en frihandelsaftale mellem EU og Storbritannien, så handelsstrømmene mellem EU-medlemsstaterne og Storbritannien kunne fortsætte, uden at der indføres importtold. Handels- og Samarbejdsaftalen indeholder bestemmelser om told- og kvotefri adgang for fiskevarer, men de britiske oversøiske lande og territorier (OLT'er) er ikke længere omfattet af EU's OLT-associeringsafgørelse og dermed ikke af toldnedsættelser for eksport af fiskevarer til EU.

Derudover udløb de bilaterale tillægsprotokoller med Island og Norge, hvori der er fastsat kontingenter for visse fisk og fiskevarer, den 30. april 2021. Da forhandlingerne om nye kontingenter ikke er afsluttet, finder Kommissionen, at det kan skabe mangel på toldfrie fiskevarer til forarbejdning i EU.

Kommissionen finder det derfor nødvendigt at ændre forordning (EU) 2020/1706 for at afhjælpe konsekvenserne af Storbritanniens udtrædelse af EU for så vidt angår tabet af OLT'ernes præferencestatus og for at afhjælpe konsekvenserne af udløbet af de bilaterale tillægsprotokoller med Norge og Island.

Forslaget indeholder indførelse af nye kontingenter for patagonisk loligo, sild konserveret i saltlage, frossen sild, frosne fileter og sildelapper, filet af rødfisk og frossen fisk af forskellige arter inden for toldkontingenter af passende størrelse. Alle kontingenter er fastsat til kontingentsats 0 pct. Det vil sige toldfri.

Forslaget indeholder blandt andet indførelse af følgende arter:

- Sild konserveret i saltlage (drænet nettovægt): 15.000 tons pr. år i 1½ år.
- Sild af arterne *Clupea harengus*, *Clupea pallasii* (til forarbejdning) (frossen): 10.000 tons pr. år i 1½ år.
- Sildefileter og sildelapper af arterne *Clupea harengus*, *Clupea pallasii* (frossen): 25.000 tons pr. år i 1½ år.

Formandskabets kompromisforslag

Formandskabet har fremlagt et kompromisforslag, der medfører en ændring i forhold til Kommissionens forslag. I lyset af Norges ensidige øgning af deres kvoteandel for makrel indeholder formandsskabets kompromisforslag ikke et kontingent for makrel af arten *Scomber scombrus* og *Scomber japonicus* (frossen): 15.000 tons pr. år i 1½ år.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Toldsatserne i den fælles toldtarif falder under EU's enekompetence. Nærhedsprincippet finder derfor ikke anvendelse.

Gældende dansk ret

Ikke relevant

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser, men vil have visse statsfinansielle konsekvenser for så vidt angår indvirkninger af en manglende indtægt fra told på EU-budgettet, som i stedet afløses af toldpræferencer og konkurrencedygtige råvarer for EU's fiskeforarbejdningsindustri. Forordningen om autonome toldkontingenter støtter desuden væksten og opretholder beskæftigelsen i sektoren, samtidig med, at den giver forbrugerne en stabil forsyning til en rimelig pris og skaber en værditilvækst for industrien.

Forslaget indeholder væsentlige kontingenter for sild for Danmark, som skal sikre råvareforsyningen til den danske forarbejdningsindustri.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 5-udvalget (fiskeri), der er kommet følgende høringssvar:

Danish Seafood Association, DSA hilser Kommissionens forslag om EU-toldkontingenter velkomment, idet de danske producenter af silde-færdigvarer er sikret toldfri tilførsel af den norske NVG-sild. DSA er dog bekymrede for, at forslaget kun rækker 1 år og 6 måneder frem, da organisationen tvivler på, at der på den tid kan komme en ny EØS-aftale på plads. Hvis aftalen ikke kommer på plads, vil der igen opstå behov for at forlænge ordningen for toldfri import via ATQ'er. DSA har det grundlæggende synspunkt, at første prioritet bør være, at den danske sildeindustri har tilstrækkelig forsyninger af råvarer til (dansk)

videreforarbejdning. Der bør ikke opstå en situation, hvor Danmark har fri import af forarbejdede sildevarer samtidig med, at der begrænses med 15 pct. told på fersk held sild. Derfor ønsker DSA også, at øge kontingenter for hel fersk sild i forbindelse med EØS-forhandlingerne. DSA mener, at det vil skabe konkurrenceforvridning, hvis Danmark i flere år begrænses tilførslen af ferske hele sild, hvis der sideløbende er fri import af forarbejdede sildevarer.

DSA gør videre opmærksom på, at Brexit grundlæggende har påvirket handelsstrømmene og råvareforsyningerne til dansk fiskeindustri, hvorfor der er behov for at revurdere de autonome toldkvoter (ATQ'erne). DSA gør opmærksom på, at der nu transporteres store mængder koldvandsrejer direkte fra Canada til Storbritannien, hvilket betyder at danske rejevirkksomheder kan opleve knaphed senere på året. Derfor forudser DSA behov for at importere større mængder Jordani-rejer fra USA. DSA mener, at det blot er en af effekterne af Brexit, hvilket også bør danne grundlag for en revision af ATQ'erne.

Danmarks Fiskeriforening PO (DFPO) og Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) støtter generelt mulighederne for så megen international frihandel som muligt. Som følge af COVID-19 krisen, finder erhvervet det dog fortsat vigtigt, at man fra EU's side laver en samlet og konkret vurdering af forarbejdningsindustriens behov og de samlede frihandelsmuligheder, før man træffer beslutning om eventuelt forlængelse af toldkontingenter. Generelt bør toldkontingenterne holdes på et absolut minimum i den udstrækning, at forsyningen kan stamme fra europæisk fanget fisk. I den sammenhæng, mener DFPO og DPPO også, at man som udgangspunkt bør reducere de toldkontingenter, som ikke har været udnyttet fuldt ud, i stedet for blot at forlænge dem uændret.

I det konkrete tilfælde kan DFPO og DPPO dog bakke op om Danish Seafood Associations ønske om nye kontingenter for sild konserveret i saltlage. DFPO og DPPO noterer med tilfredshed, at formandskabet foreslår kontingentet for makrel fjernet i lyset af Norges ensidige øgning af deres kvoteandel for makrel.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være generel opbakning til formandskabets kompromisforslag.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen arbejder generelt for liberaliseringer af told- og markedsadgang fra tredjelande med det formål at sikre helt afgørende og stabile forsyninger af råvarer til den danske fiskeforarbejdningsindustri under hensyntagen til bæredygtige vilkår, økonomisk, socialt og miljømæssigt.

Regeringen støtter, at der introduceres nye toldkontingenter for sild for at tage højde for, at de bilaterale tillægsprotokoller med Island og Norge, hvori der er fastsat kontingenter for visse fisk og fiskevarer, ikke er fornyet p.t. I den sammenhæng kan regeringen støtte formandskabets kompromisforslag.

Regeringen støtter, at forordningen tillægges tilbagevirkende kraft med henblik på at undgå konsekvenserne af udløbet af de bilaterale tillægsprotokoller med Norge og Island.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

5. Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i perioden 2021-26 i Specialudvalget om Fiskeri, som er fastlagt i Handels- og Samarbejdsaftalen mellem Unionen og Det Europæiske Atomenergifællesskab på den ene side og Storbritannien og Nordirland på den anden side
KOM (2021) 353

Nyt notat.

Resumé

Forslaget fastlægger de principper og retningslinjer, som EU skal anvende i Specialudvalget om Fiskeri, som er fastsat i Handels- og Samarbejdsaftalen mellem EU og Storbritannien i perioden 2021-26. Der henvises generelt til målene i EU's fælles fiskeripolitik. Forslaget skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark, idet det forventes at bidrage til en bæredygtig forvaltning af fælles bestande mellem EU og Storbritannien.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2021) 353 af 29. juni 2021 fremsendt forslag til Rådets afgørelse om den holdning, der skal indtages på Unionens vegne i perioden 2021-26 i Specialudvalget om Fiskeri, som er fastlagt i Handels- og Samarbejdsaftalen mellem Unionen og Det Europæiske Atomenergifællesskab på den ene side og Storbritannien og Nordirland på den anden side.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43 i sammenhæng med artikel 218, stk. 9, og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19. juli 2021, men forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

I medfør af Handels- og Samarbejdsaftalen mellem EU og Storbritannien nedsættes der et Specialudvalg om Fiskeri, som blandt andet har til formål at overvåge gennemførelsen af aftalen på fiskeriområdet eller supplerende aftaler, vedtage beslutninger og henstillinger om alle forhold, hvor aftalen kræver dette, og diskutere tekniske forhold, som fremkommer i gennemførelsen af aftalen eller supplerende aftaler. Der er i Handels- og Samarbejdsaftalen fastlagt en række specifikke elementer, som Specialudvalget om Fiskeri særligt skal beskæftige sig med på fiskeriområdet, herunder at være forum for drøftelse og samarbejde om bæredygtig fiskeriforvaltning.

Kommissionens foreliggende forslag indeholder forhandlingsdirektiver om EU's overordnede position i Specialudvalget om Fiskeri i perioden 2021-26.

Kommissionen foreslår, at EU under Handels- og Samarbejdsaftalen skal følge blandt andet følgende principper:

- handle i overensstemmelse med de mål og principper, som EU sigter mod inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik. Det vedrører særligt;
 - ved hjælp af forsigtighedstilgangen og målet om maksimal bæredygtig udnyttelse at fremme gennemførelsen af en økosystembaseret tilgang til fiskeriforvaltning,
 - at undgå og begrænse uønskede fangster mest muligt og gradvis at eliminere udsmid,
 - at reducere fiskeriets negative indvirkning på det marine økosystem og habitaterne,

- at fremme et økonomisk levedygtigt og konkurrencedygtigt EU-fiskeri, hvor de, der er afhængige af fiskeriet, sikres en rimelig levestandard, samtidig med at der tages hensyn til forbrugernes interesser samt forvaltningen af fælles bestande i overensstemmelse med målsætningerne i EU's eksterne fiskeripolitik.
- sikre, at foranstaltninger, der vedtages af Specialudvalget om Fiskeri, og som er juridisk bindende, er i overensstemmelse med mål og principper i Handels- og Samarbejdsaftalen, herunder langsigtet bæredygtighed, anvendelse af den bedst tilgængelige videnskabelige rådgivning og anvendelse af proportionale og ikke-diskriminatoriske foranstaltninger.
- sikre, at EU's internationale forpligtelser overholdes.
- være i overensstemmelse med Rådets konklusioner af 19. marts 2012 om Kommissionens meddelelse om den fælles fiskeripolitiks eksterne dimension.

Kommissionen foreslår, at EU, hvor det er passende, skal stræbe efter at understøtte arbejdet i Specialudvalget om Fiskeri gennem blandt andet følgende tiltag:

- diskussion og samarbejde i relation til bæredygtig fiskeriforvaltning,
- overveje udvikling af flerårige strategier for bevarelse og forvaltning som basis for fastsættelse af fiskerimuligheder og andre forvaltningsforanstaltninger,
- overveje tilgange til indsamling af data til videnskabelige og forvaltningsmæssige formål og deling af sådanne data,
- overveje foranstaltninger med henblik på at sikre overholdelse af gældende regler, herunder fælles kontrol- og overvågningsprogrammer og udveksling af data for at lette overvågningen af kvoteudnyttelse samt kontrol og håndhævelse,
- forberede årlige konsultationer, og
- udvikle en mekanisme til frivillige kvotebytter i årets løb mellem parterne.

Før vedtagelsen af foranstaltninger, som har juridisk virkning, i Specialudvalget om Fiskeri, skal det sikres, at den holdning, der skal indtages på EU's vegne, tager hensyn til de seneste videnskabelige og andre relevante oplysninger, der er sendt til Kommissionen, i overensstemmelse med principperne og retningslinjerne. Derfor vil Kommissionen forud for det enkelte møde fremlægge et dokument/"non-paper", som præciserer detaljerne i EU's holdning, for Rådet eller dets forberedende organer med henblik på drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget har i sig selv ingen statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Såfremt sagen måtte afføde konkrete forslag, vil forslagets økonomiske konsekvenser mv. blive vurderet i forbindelse med regeringens stillingtagen hertil.

Forslaget skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark, idet det forventes at bidrage til en bæredygtig forvaltning af fælles bestande mellem EU og Storbritannien.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 5-udvalget (fiskeri). Der er kommet følgende høringsvar:

Danmarks Fiskeriforening PO (DFPO) og Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) mener overordnet set, at det fastslås i forslaget, at udvalget skal handle i overensstemmelse med de mål og principper, som EU sigter mod inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik.

For DFPO og DPPO er af afgørende betydning, hvordan EU's medlemsstater og fiskerisektor er repræsenteret i Specialudvalget. I Kommissionens forslag nævnes intet om inddragelse af interessenter i processen, i konsultationer eller i der forberedende arbejde. Det er også begrænset, hvad der står om medlemsstaternes inddragelse. DFPO og DPPO fremhæver, at man fra starten har understreget betydningen af inddragelse af fiskerisektoren. DFPO og DPPO mener ikke, at repræsentation fra sektoren sker bedst gennem de Regionale Rådgivende Råd (AC'erne). Der er for mange aspekter, som vil gå tabt, hvis de mange forskellige former for fiskeri skal være repræsenteret ved en enkelt eller ganske få repræsentanter. En model der ligner den, som man kender fra forhandlingerne mellem EU og Norge, hvor fiskerisektoren er en del af de nationale delegerationer, vil være den bedste.

DFPO og DPPO undrer sig over indsamling af data til videnskabelig og forvaltningsmæssige formål, da EU-fartøjer også fisker i farvande, der ikke er omfattet af aftalen med Storbritannien. DFPO og DPPO mener, at det virker besynderligt, hvis indsamling af data inden for EU, er afhængig af farvandet mere end af aktiviteten. Omvendt vil det også være besynderligt, hvis der i Specialudvalget træffes beslutninger, som vedrører andre farvande, uden at fiskeriet i disse farvande er inddraget.

Det fremgår ikke tydeligt, om spørgsmål om eksempelvis beskyttede områder, også skal behandles i det særlige udvalg, herunder for eksempel Doggerbanke.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel opbakning til forhandlingsdirektiverne fra medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt forhandlingsdirektiverne. Regeringen lægger vægt på tæt involvering af medlemsstaterne og andre aktører i arbejdet i Specialudvalget om Fiskeri.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.